

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СПОРТИВНІ ТА РУХЛИВІ ІГРИ
СУЧАСНОЇ ШКОЛИ**

Спеціальність:

016 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА (ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ)

«СПОРТИВНІ ТА РУХЛИВІ ІГРИ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ»

Рівень вищої освіти: ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)

Освітньо-професійна програма: СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА (ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ)

Галузь знань: 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА

Спеціальність: 016 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА (ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ)

Роки підготовки, семестри: 1 – 4 РОКИ, I – VIII СЕМЕСТРИ

Кількість кредитів: 13

Компонент освітньої програми: ВИБІРКОВИЙ КОМПОНЕНТ (ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА)

Дні занять:

Консультації:

Мова викладання: УКРАЇНСЬКА

Розробники курсу: кандидат педагогічних наук, доцент Наумчук В. І. (розділи «Рухливі ігри», «Нетрадиційні ігрові види спорту», «Футбол», «Практикум зі спортивних ігор»); кандидат наук з фізичного виховання і спорту Оліяр М. Б. (розділи «Баскетбол», «Гандбол»); кандидат педагогічних наук Сопотницька О. В. (розділ «Волейбол»).

Контактна інформація:

Наумчук В. І. + 380973328330; v_i_n@tnpu.edu.ua;

Оліяр М. Б. + 0979216024; Ukraine, oliyar1111@ukr.net;

Сопотницька О. В. + 0677871410; Sopotnicka@rambler.ru

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

У професійній підготовці майбутніх фахівців значення дисципліни «Спортивні та рухливі ігри і методика їх навчання» визначається ефективністю гри як універсального інструменту всебічного й гармонійного розвитку особистості, можливостями широкого використання її педагогічного потенціалу у всіх ланках системи фізичного виховання і спорту для вирішення пізнавально-розвивальних, навчально-виховних, контрольних-оцінних та оздоровчо-рекреативних завдань. Ця спортивно-педагогічна дисципліна обумовлює наступність та послідовність професійної підготовки майбутніх фахівців, що здійснюється у процесі вивчення спортивних і рухливих ігор.

Силабус навчальної дисципліни «Спортивні та рухливі ігри і методика їх навчання» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта (Ортопедагогіка)» підготовки бакалавра за спеціальністю 016 Спеціальна освіта (Ортопедагогіка) у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Предметом

вивчення навчальної дисципліни є процес оволодіння студентами теорією і практикою спортивних та рухливих ігор в умовах університетської освіти. Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Баскетбол.
2. Рухливі ігри.
3. Волейбол.
4. Нетрадиційні ігрові види спорту.
5. Футбол.
6. Гандбол.
7. Практикум зі спортивних ігор.

Метою викладання навчальної дисципліни є активне формування особистості майбутнього фахівця фізичної культури і спорту засобами спортивних та рухливих ігор, яке будується на пріоритеті професійно-педагогічної підготовки.

РОЗДІЛ «БАСКЕТБОЛ»

Рік підготовки, семестр: 1 РІК, I СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 2

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат наук з фізичного виховання і спорту Оліяр М.Б.

Контактна інформація: + 380979216024; oliyar1111@ukr.net

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання для СРС
<i>Модуль 1. Теоретичні основи методики навчання баскетболу</i>			
2	Тема 1. Спортивні ігри як складова фізичної культури і спорту	Спортивні ігри у різних ланках системи фізичної культури і спорту. Використання можливостей спортивних ігор у фізичному вихованні дітей і дорослих. Класифікація спортивних ігор. Стисла характеристика спортивних ігор, їх оздоровче, освітнє та виховне значення. Основні терміни і поняття.	Розкрити педагогічні можливості спортивних ігор у формуванні особистості.
2	Тема 2. Баскетбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	Виникнення, становлення та сучасний стан розвитку баскетболу. Характеристика баскетболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних ігрових прийомів. Використання педагогічних можливостей баскетболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Зміст варіативного	Дати характеристику основним прийомам гри в баскетбол.

		модулю «Баскетбол» навчальної програми з фізичної культури для ЗНЗ та вимоги до його реалізації. Структура навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у баскетболі. Наступність та взаємообумовленість у навчанні технічних елементів і тактичних дій. Особливості проведення занять з різним контингентом людей.	
2	Тема 3. Технологія підготовки і проведення підготовчої частини уроку фізичної культури на матеріалі баскетболу	Підготовча частина як складова уроку фізичної культури, її мета і завдання. Структура і спрямованість підготовчої частини предметного ігрового уроку фізичної культури. Визначення засобів і методів підготовчої частини заняття, вимоги до їх реалізації. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Розробка фрагмента план-конспекта уроку фізичної культури.	Розробити фрагмент плану-конспекта уроку фізичної культури на матеріалі баскетболу.
2	Тема 4. Основні положення організації проведення змагань баскетболу. Методика суддівства	Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка та оформлення документації змагань. Склад суддівської бригади, повноваження і обов'язки суддів та їх жестикуляція. Методика суддівства. Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил баскетболу. Особливості проведення змагань з учасниками різних вікових груп та рівнем спортивної підготовленості.	Визначити основні положення підготовки та проведення змагань з баскетболу.
<i>Модуль 2. Практичний курс методики навчання баскетболу</i>			
2	Тема 1. Техніка переміщень гравця	Стійки гравця. Ходьба. Біг та його різновиди: звичайний, спиною вперед, хресним і приставним кроками. Стрибки поштовхом однієї та двома ногами. Зупинки стрибком та кроком. Повороти вперед і назад.	Вивчити і закріпити елементи техніки переміщень гравця в баскетболі.
10	Тема 2. Техніка нападу	Ловіння м'яча (що летить чи котиться) двома та однією рукою: на місці, в русі, у стрибку. Передачі м'яча (на місці та в русі) двома руками: від грудей, знизу, зверху; однією рукою: від плеча, знизу, збоку, зверху. Ведення м'яча зі зміною висоти відскоку від підлоги, швидкості й напрямку руху, з обведенням перешкод. Кидки м'яча (з місця, в русі, у стрибку) з різної відстані та траєкторією його польоту – двома руками: від грудей, знизу, зверху та зверху-вниз; однією рукою: від плеча, знизу, зверху і «гаком». Обманні рухи без м'яча. Обманні рухи з м'ячем – фінти на: прохід, передачу, кидок. „Каскади”	Засвоїти техніку виконання прийомів гри у нападі.

		обманних рухів.	
4	Тема 3. Техніка захисту	Виривання й вибивання м'яча під час ведення його суперником та в інших ігрових епізодах. Перехоплення м'яча при передачі та веденні. Накривання та відбивання м'яча під час кидка.	Засвоїти техніку виконання прийомів гри у захисті.
4	Тема 4. Тактика нападу	Індивідуальні тактичні дії: дії гравця з м'ячем та без м'яча. Групові тактичні дії: взаємодії двох гравців – під час „заслону”, „наведення”, „пересічення”; взаємодії трьох гравців – у комбінаціях „трикутник”, „трійка”, „мала вісімка”, „перехресний вихід” та подвійний заслон. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при швидкому прориві і позиційному нападі.	Визначити та проаналізувати розташування та функції гравців різних амплуа під час дій у нападі.
4	Тема 5. Тактика захисту	Індивідуальні тактичні дії: дії проти гравця без м'яча та з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох гравців – під час страховки, переключення, проковзування; взаємодії трьох і більше гравців – під час боротьби за м'яч під щитом, у груповому відборі м'яча, під час чисельної нерівності. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при особистому, зонному і змішаному захисті.	Визначити та проаналізувати розташування та функції гравців різних амплуа під час дій у захисті.
4	Тема 6. Методика навчання техніки гри	Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація технічного елемента. Зміст і послідовність реалізації загально-звизивальних, підготовчих, підвідних, основних (змагальних), спеціальних вправ, естафет, рухливих та навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрового прийому. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз і самоаналіз виконання технічного елемента. Методичні вказівки до самостійної роботи.	З'ясувати основні положення методики навчання техніки баскетболу.
2	Тема 7. Методика навчання тактики гри	Демонстрація тактичної дії. Пояснення. Апробація тактичної дії, ігрової комбінації. Зміст підготовчих, підвідних, основних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.	Розкрити основні положення методики навчання тактики баскетболу.

2	Тема 8. Методика розвитку фізичних якостей	Зміст і послідовність використання загальнорозвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор та естафет. Відповідність засобів розвитку основним та спеціальним фізичним якостям і здібностям, специфіці баскетболу, контингенту людей. Методи вдосконалення фізичних якостей. Регулювання фізичних навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших додаткових пристроїв.	Розробити комплекс засобів для розвитку фізичних якостей на заняттях з баскетболу.
8	Тема 9. Методика проведення підготовчої частини уроку фізичної культури	Розробка фрагмента плану-конспекта уроку. Зміст, спрямованість організаційно-мотиваційного компонента заняття, загальної, спеціальної та індивідуальної розминки. Послідовність загально-розвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет і рухливих ігор. Методи навчання й виховання. Дозування фізичних навантажень. Організація діяльності вчителя і учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Експрес-аналіз проведеного фрагмента уроку.	Підготувати і провести підготовчу частину уроку на матеріалі баскетболу.
4	Тема 10. Методика проведення змагань баскетболу. Методика суддівства гри	Формування інформаційно-рекламного простору змагань та їх матеріально-технічне забезпечення: підготовка документації та оголошень, місця проведення, необхідного інвентарю й обладнання. Підготовка суддів до змагань. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Ведення та оформлення документації змагань.	Скласти документацію для проведення турніру з баскетболу.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і

	навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 8.	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН 9.	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН 15.	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН 18.	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН 24.	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.
ПРН 26.	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.
ПРН 27.	Знання організаційно-правових форм суб'єктів фізичної реабілітації та фізичної культури.
ПРН 28.	Знання передового зарубіжного досвіду з функціонування організацій з фізичної реабілітації.
ПРН 29.	Уміння використовувати алгоритм дій щодо створення організацій реабілітаційної та оздоровчої спрямованості різних форм власності.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабушкін В. З. Баскетбол у вузі: навч. посіб. Харків : Основа, 1992. 168 с.
2. Галайдюк М. А., Дуб І. М., Драчук А. І. Баскетбол : методика навчання, правила змагань, організація і механіка суддівства: навч. посіб. Вінниця, 2001. 192 с.
3. Мозола Р. С., Приступа Є. Н., Вацеба О. М. Індивідуальне тренування баскетболістів. Львів, 1993. 90 с.
4. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2017. 144 с.

5. Оліяр М. Б. Спортивні та рухливі ігри та методика їх навчання (модуль «Баскетбол»): Методичні рекомендації для студентів факультету фізичного виховання. Тернопіль: Вектор, 2019. 76 с.
6. Фізична культура в школі : навчальна програма для 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Літера ЛТД, 2018. 368 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабушкін В. З. Техніко-тактична підготовка баскетболістів. Київ: Здоров'я, 1976.
2. Васьков Ю. В. Наукові основи сучасного аналізу уроку : теорія, технологія, досвід. Харків : «Ранок», 2008. 192 с.
3. Спортивні ігри : навч.-метод. посіб. / Войнов В. М., Федотов О. Є., Головатий В. М., Зганяйко Г. В. Черкаси. 1998. 86 с.
4. Худолій О. М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання : навч. посіб. Харків : «ОВС», 2008. 406 с.
5. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підручник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. Ч. 1. 272 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) – усне опитування, вирішення завдань	10
Модуль 2 (теми 1-10) – усне опитування, вирішення завдань	65
Навчальний проект – виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль - тестування	15

РОЗДІЛ «РУХЛИВІ ІГРИ»

Рік підготовки, семестр: 1 РІК, II СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 3

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат педагогічних наук, доцент Наумчук В. І.

Контактна інформація: + 380973328330; v_i_n@tnpu.edu.ua

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання для СРС
<i>Модуль 1. Теоретико-методичні основи навчання рухливим іграм</i>			
2	Тема 1. Професійна підготовка майбутніх	Місце та роль спортивних й рухливих ігор у професійному становленні фахівця фізичної культури і спорту. Система аудиторної та позааудиторної роботи зі	Розкрити роль та значення рухливих ігор у формуванні особистості

	фахівців фізичної культури і спорту в процесі вивчення дисципліни	спортивних і рухливих ігор. Види СРС, їх зміст та методика. Компоненти структури професійної підготовки фахівців, які формуються в процесі вивчення спортивних і рухливих ігор.	майбутнього фахівця фізичної культури і спорту
2	Тема 2. Рухливі ігри як педагогічна проблема. Класифікація рухливих ігор	Ігрова діяльність у всебічному та гармонійному розвитку особистості. Педагогічні функції гри. Особливості рухливих ігор, їх відмінність від спортивних. Класифікація та групування рухливих ігор. Педагогічна характеристика рухливих ігор, їх оздоровче, освітнє, виховне та розвивальне значення.	Дати психолого-педагогічну характеристику рухливим іграм, з'ясувати їх потенціал для реалізації системи завдань.
2	Тема 3. Рухливі ігри в системі фізичного виховання дітей і дорослих	Рухливі ігри як засіб та метод фізичного виховання. Взаємозв'язок рухливих ігор з іншими засобами фізичного виховання. Рухливі ігри у різних навчально-виховних формах роботи. Особливості реалізації ігор з різним контингентом людей.	Дослідити взаємозв'язок рухливих ігор з іншими складовими системи фізичного виховання і спорту.
2	Тема 4. Технологія підготовки і проведення різних форм занять рухливими іграми	Підбір та адаптація рухливих ігор відповідно до педагогічної ситуації. Організаційно-педагогічні вимоги до реалізації рухливих ігор. Зміст та послідовність професійних дій педагога. Розробка ігрових програм, положень, сценаріїв. Педагогічний аналіз підготовки та проведення рухливих ігор.	Визначити алгоритм професійних дій педагога на заняттях рухливими іграми з різним контингентом учнів.
<i>Модуль 2. Практичний курс методики навчання рухливим іграм</i>			
12	Тема 1. Ігрова діяльність дітей дошкільного віку та початкової школи	Підготовка і проведення рухливих ігор з дошкільнятами. Характеристика рухливих ігор для дітей молодшого шкільного віку: 1–2 та 3–4 класів. Організаційні та методичні особливості реалізації сюжетно-імітаційних ігор. Способи вибору ведучих, тексти лічилок, речитативів, віршів. Зміст та спрямованість сюжетно-імітаційних, рольових ігор у різних формах занять. Педагогічний аналіз рухливих ігор.	Скласти комплекси рухливих ігор для різних форм занять з дошкільнятами та учнями початкової школи, реалізувати їх під час навчальної практики.
8	Тема 2. Реалізація ігрового матеріалу з дітьми середнього шкільного віку	Характеристика і призначення ігор типу «перебігання», «квач», з боротьбою й протидією та ін. Особливості реалізації зазначених ігор відповідно до віку та підготовленості дітей. Способи вибору ведучих, тексти віршів та інших матеріалів. Організація та проведення ігор типу «перебігання», «квач», з боротьбою та протидією на уроках фізичної культури й у позаурочних та позашкільних формах фізичного виховання. Педагогічний аналіз вказаних рухливих ігор.	Розробити для учнів основної школи зміст навчального матеріалу для уроків фізичної культури, позаурочних та позашкільних форм занять рухливими іграми відповідно до поставлених завдань, провести фрагмент заняття.
8	Тема 3. Використання	Характеристика командних ігор та ігор з елементами різних видів спорту.	Підібрати і провести комплекс рухливих

	рухливих ігор у фізичному вихованні старшокласників	Особливості організації, проведення, суддівства вказаних ігор на уроках фізичної культури з різною спрямованістю, у позаурочних та позашкільних спортивно-масових заходах. Способи формування команд, регулювання та дозування навантажень. Педагогічний аналіз командних ігор та ігор з елементами різних видів спорту.	ігор для учнів старшого шкільного віку з метою навчання певним руховим діям та виховання фізичних якостей.
6	Тема 4. Підготовка і проведення естафет	Різновиди естафет (колові, лінійні, зустрічні та ін.) та їх характеристика. Організаційні та методичні особливості реалізації естафет на уроках ФК, у позаурочних та позашкільних спортивно-масових заходах. Спрямованість змісту і проведення естафет на розвиток певної фізичної якості. Педагогічний аналіз естафет.	Змодельовати та провести під час навчальної практики різновиди естафет за визначеними педагогічними завданнями.
6	Тема 5. Реалізація різновидів ігор у процесі спортивної підготовки	Вимоги до змісту і проведення ігор, які виступають підготовчими, підвідними до спортивних ігор, легкої атлетики та інших видів спорту, їх адаптація відповідно до конкретних педагогічних умов навчально-тренувального заняття. Реалізація рухливих ігор, спрямованих на виховання фізичних якостей. Способи формування команд, регулювання та дозування навантажень. Особливості організації, проведення і суддівства ігор на уроках фізичної культури, у позаурочних та позашкільних спортивно-масових заходах. Педагогічний аналіз вказаних ігор.	Скласти комплекси рухливих ігор для формування техніко-тактичних дій та розвитку основних і спеціальних (відповідно до виду спорту) фізичних якостей для різного контингенту учнів, реалізувати їх під час практичних занять.
4	Тема 6. Використання ігор у лікувальній, адаптивній, оздоровчо-реабілітаційній та рекреативній фізичній культурі	Характеристика змісту ігор, що використовуються для профілактики, реабілітації, діагностики функціонального стану та прискорення відновлення організму людини. Вимоги до розробки й проведення комплексу ігор для учнів СМГ. Особливості реалізації ігор відповідно до наявних організаційно-педагогічних умов. Педагогічний аналіз ігор указанного типу.	Підібрати і провести комплекс рухливих ігор для профілактики, реабілітації, діагностики функціонального стану і відновлення організму людини.
4	Тема 7. Особливості підготовки і проведення ігор на місцевості, народних ігор та забав	Організаційно-педагогічні й санітарно-гігієнічні вимоги до проведення ігор на місцевості у різні пори року. Зміст народних ігор та забав. Особливості реалізації ігор на місцевості, народних ігор і забав у різних формах занять. Педагогічний аналіз ігор на місцевості.	Дослідити організаційно-педагогічні умови реалізації занять з рухливих ігор на місцевості.
4	Тема 8. Моделювання і реалізація ігрових програм	Підбір та адаптація ігор відповідно до навчальних, виховних, оздоровчих завдань уроку фізичної культури. Моделювання ігрового матеріалу для навчально-виховної	Розробити комплексну ігрову програму з використанням

	роботи в школі та поза нею. Розробка комплексної ігрової програми для оздоровчо-фізкультурних, спортивно-масових заходів різного типу. Педагогічний аналіз ігрової програми.	різномісних ігор, комбінованих естафет, атракціонів, конкурсів й розваг.
--	--	--

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 8.	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН 9.	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН 15.	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН 18.	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН 24.	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.
ПРН 26.	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.
ПРН 27.	Знання організаційно-правових форм суб'єктів фізичної реабілітації та

	фізичної культури.
ПРН 28.	Знання передового зарубіжного досвіду з функціонування організацій з фізичної реабілітації.
ПРН 29.	Уміння використовувати алгоритм дій щодо створення організацій реабілітаційної та оздоровчої спрямованості різних форм власності.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрощук Н. В., Леськів А. Д., Мехоношин С. О. Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Тернопіль : Підручники і посібники, 1998. 112 с.
2. Кругляк О. Я. Рухливі ігри та естафети в школі : посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. 80 с.
3. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2017. 144 с.
4. Рухливі та спортивні ігри в школі / Демчишин А. П., Артюх З. М., Демчишин В. А., Фалес І. Г. Київ : Освіта, 1992. 175 с.
5. Спектров В. Б. Подвижные и спортивные игры на курортах и в санаториях. Киев : Здоров'я, 1987. 96 с.
6. Твердохліб Ж. О., Погребенник Л. І. Рухливі ігри для сучасної школи : метод. матеріали. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 62 с.
7. Цьось А. В. Українські народні ігри та забави : навч. посібник. Луцьк : Надстир'я, 1994. 96 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Борисенко А. Ф., Цвек С. Ф. Руховий режим учнів початкових класів. Київ : Радянська школа, 1983. 96 с.
2. Васильков Г. А. Азбука мяча. Киев : Здоров'я, 1986. 104 с.
3. Ефімова Н. Г. Методика проведення рухливих ігор. Київ : Радянська школа, 1969. 104 с.
4. Литвин Я. С. Сюжетні ігри та імітаційні вправи для дітей. Київ : Здоров'я, 1980. 94 с.
5. Язловецкий В. С. Физическое воспитание детей и подростков с ослабленным здоровьем. Киев : Здоров'я, 1991. 232 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) – усне опитування, вирішення завдань	10
Модуль 2 (теми 1-8) – усне опитування, вирішення завдань	60
Навчальний проєкт – виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль - тестування	20

РОЗДІЛ «ВОЛЕЙБОЛ»

Рік підготовки, семестр: 2 РІК, ІІІ СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 1,5

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат педагогічних наук Сопотницька О. В.

Контактна інформація: + 0677871410; Sopotnicka@rambler.ru

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання для СРС
<i>Модуль 1. Теоретичні основи методики навчання волейболу</i>			
2	Тема 1. Волейбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	Виникнення, становлення та сучасний стан розвитку волейболу. Характеристика волейболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних ігрових прийомів. Реалізація педагогічних можливостей волейболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у волейболі. Наступність й взаємобумовленість у навчанні ігрових дій.	Охарактеризувати гру у волейбол, особливості виникнення та розвитку гри. Розкрити зміст та основу техніко-тактичних дій гравця у волейболі.
2	Тема 2. Технологія підготовки і проведення основної частини уроку фізичної культури на матеріалі волейбол	Мета і завдання основної частини уроку фізичної культури. Розв'язання конкретних навчальних завдань уроку. Визначення засобів і методів основної частини заняття, вимоги до їх реалізації. Використання підготовчих, підвідних, основних (змагальних) та спеціальних вправ. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Організаційно-методичні вказівки. Розробка фрагмента план-конспекта уроку фізичної культури.	Розробити план-конспект основної частини уроку фізичної культури на матеріалі волейбол.
2	Тема 3. Основні положення організації і проведення змагань з волейболу. Методика суддівства	Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка та оформлення документації змагань. Склад суддівської бригади, повноваження і обов'язки суддів. Методика суддівства. Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил волейболу. Особливості проведення змагань з різним контингентом учнів.	Взяти участь в організації і проведенні змагань з волейболу. Підготувати пакет документів для проведення змагань з волейболу в школі.
<i>Модуль 2. Практичний курс методики навчання волейболу</i>			
	Тема 1. Техніка	Стілки гравця. Ходьба. Приставний та	Опанувати техніку

1	переміщень гравця	подвійний крок. Біг і його різновиди. Скачок. Стрибки поштовхом однієї та двома ногами. Випади. Падіння з перекатами на стегно-спину та вперед на руки.	переміщень гравця на майданчику.
5	Тема 2. Техніка нападу	Передачі м'яча двома руками зверху і знизу в опорному положенні та в стрибку. Подачі м'яча: нижня пряма, нижня бокова, верхня пряма, верхня бокова та подача в стрибку. Нападаючі удари: прямий і боковий.	Засвоїти і закріпити техніку нападу у волейболі
2	Тема 3. Техніка захисту	Прийом м'яча двома руками знизу, однією рукою знизу в опорному положенні та у падінні з перекатами. Блокування: одиночне і групове.	Засвоїти і закріпити техніку захисту у волейболі
2	Тема 4. Тактика нападу	Індивідуальні тактичні дії: дії гравця без м'яча – вибір місця, гравця з м'ячем – під час передачі, подачі та нападаючого удару. Групові тактичні дії: взаємодії гравців однієї лінії та між лініями у комбінаціях „хвиля”, „хрест” та „ешелон”. Командні тактичні дії: напад без зміни, зі зміною місць гравцями передньої лінії, з виходом гравця задньої лінії.	Засвоїти і закріпити тактику нападу у волейболі
2	Тема 5. Тактика захисту	Індивідуальні тактичні дії: вибір місця, дії гравця під час прийому подачі, нападаючого удару, блокування, самостраховки. Групові тактичні дії: взаємодії гравців під час прийому подачі, нападаючого удару, блокування. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців під час прийому подач, нападаючих ударів при системі гри „у лінію”, „кутом уперед” і „кутом назад”.	Засвоїти і закріпити тактику захисту у волейболі
3	Тема 6. Методика навчання техніки гри	Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація технічного елемента. Зміст і послідовність реалізації загально-розвивальних, підготовчих, підвідних, основних (змагальних), спеціальних вправ, естафет, рухливих і навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Дозування навантажень. Запобігання та шляхи виправлення помилок. Аналіз виконання ігрового прийому. Методичні вказівки до самостійної роботи з удосконалення ігрового прийому.	Визначити основні положення методики навчання техніки волейболу. Розробити й реалізувати модель навчання технічному елементу.
1	Тема 7. Методика навчання тактики гри	Демонстрація тактичної дії. Пояснення. Апробація тактичної дії, ігрової комбінації. Зміст підготовчих,	Розкрити основні положення методики навчання

		підвідних, основних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.	тактики волейболу. Розробити й реалізувати модель навчання тактичній дії.
2	Тема 8. Методика розвитку фізичних якостей	Зміст і послідовність використання загальнорозвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор та естафет: простих й комбінованих. Відповідність засобів розвитку фізичним якостям, специфіці волейболу, контингенту учнів. Методи вдосконалення фізичних якостей. Регулювання навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій. Використання інвентарю, обладнання й тренажерів.	Визначити основні положення методики розвитку фізичних якостей. Розробити й реалізувати модель розвитку основних і спеціальних фізичних якостей у волейболі.
8	Тема 9. Методика проведення основної частини уроку фізичної культури	Розробка фрагмента плану-конспекта уроку. Ефективність розв'язання завдань уроку. Зміст та послідовність загальнорозвивальних, підготовчих, основних (змагальних), спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих і навчальних ігор. Методи навчання та виховання. Дозування, розподіл й регулювання фізичних навантажень. Організація діяльності учнів. Управління колективом та педагогічна техніка вчителя.	Підготувати і провести основну частину уроку фізичної культури на матеріалі волейболу. Здійснити самоаналіз проведеного фрагменту уроку.
2	Тема 10. Методика проведення змагань з волейболу. Методика суддівства гри	Формування інформаційного простору змагань, їх матеріально-технічне забезпечення: підготовка документації та оголошень, місця проведення, необхідного інвентарю й обладнання. Підготовка суддів до обслуговування змагань. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Ведення та оформлення документації змагань.	Взяти участь в організації і проведенні змагань з волейболу.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 8.	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН 9.	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН 15.	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН 18.	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН 24.	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.
ПРН 26.	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.
ПРН 27.	Знання організаційно-правових форм суб'єктів фізичної реабілітації та фізичної культури.
ПРН 28.	Знання передового зарубіжного досвіду з функціонування організацій з фізичної реабілітації.
ПРН 29.	Уміння використовувати алгоритм дій щодо створення організацій реабілітаційної та оздоровчої спрямованості різних форм власності.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Демчишин А. П. Волейбол – Гра для всіх. Київ : Здоров'я, 1986. 102 с.
2. Кічук С.Ф., Сопотницька О.В. Волейбол. Навчання техніки та технологія суддівства. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. 104 с.

3. Рухливі та спортивні ігри в школі / Демчишин А. П., Артюх З. М., Демчишин В. А., Фалес І. Г. Київ : Освіта, 1992. 175 с.
4. Офіційні волейбольні правила. Київ: 2001. 80 с.
5. Підготовка юних волейболістів / Демчишин А. П. та ін. Київ : Радянська школа, 1982. 191 с.
6. Піменов М. П. Волейбол. Спеціальні вправи. Київ: 1993. 196 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Жмарев Н. В. Управленческая и организаторская деятельность тренера. Киев : Здоров'я, 1980. 97 с.
2. Хапко В. Е. Волейбол – юным. Киев : Здоровье, 1987. 117 с.
2. Хапко В.Е., Маслов В.Н. Совершенствование мастерства волейболистов. Киев : Здоров'я, 1990. 124 с.
3. Яценюк В. Ф. Волейбол. Снятин : Принт, 1998. 112 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – усне опитування, вирішення завдань	10
Модуль 2 (теми 1-10) – усне опитування, вирішення завдань	60
Навчальний проєкт – виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль - тестування	20

РОЗДІЛ «НЕТРАДИЦІЙНІ ІГРОВІ ВИДИ СПОРТУ»

Рік підготовки, семестр: 2 РІК, ІV СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 2

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат педагогічних наук, доцент Наумчук В. І.

Контактна інформація: + 380973328330; v_i_n@tnpu.edu.ua

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання для СРС
<i>Модуль 1. Теоретико-методичні основи навчання нетрадиційним ігровим видам спорту</i>			
2	Тема 1. Становлення та розвиток нетрадиційних ігрових видів спорту.	Характеристика нетрадиційних ігрових видів спорту: Городки, Корфбол, Петанк, Фістбол, їх оздоровче, освітнє й виховне значення. Використання педагогічних можливостей ігор у фізичному вихованні школярів. Зміст та вимоги відповідних модулів навчальної програми з фізичної культури для учнів ЗОШ. Нетрадиційні	Дати психолого-педагогічну характеристику нетрадиційним спортивним іграм, з'ясувати їх потенціал у фізичному

		ігри у різних формах занять.	вихованні школярів.
2	Тема 2. Технологія підготовки і проведення занять нетрадиційними ігровими видами спорту	Організаційно-педагогічні вимоги до реалізації нетрадиційних спортивних ігор. Особливості реалізації нетрадиційних ігор з різним контингентом учнів. Розв'язання завдань різних форм фізичного виховання засобами нетрадиційних спортивних ігор. Визначення й використання засобів і методів занять, вимоги до їх реалізації. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Організаційно-методичні вказівки. Розробка фрагмента план-конспекта заняття.	Визначити алгоритм професійних дій педагога на заняттях нетрадиційними спортивними іграми з різним контингентом учнів. Розробити план-конспект заняття на матеріалі ігор.
2	Тема 3. Основні положення організації і проведення змагань з нетрадиційних ігрових видів спорту. Методика суддівства	Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка та оформлення документації змагань. Склад суддівської бригади, повноваження і обов'язки суддів. Методика суддівства. Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил змагань. Особливості проведення змагань з різним контингентом учнів.	Взяти участь в організації і проведенні змагань. Оформити пакет документів змагань.
<i>Модуль 2. Практичний курс методики навчання нетрадиційним ігровим видам спорту</i>			
8	Тема 1. Техніка й тактика гри: - Корфбол, - Петанк, - Фістбол, - Городки	Стійки та способи переміщень. Різновиди ловіння і передач м'яча. Кидки м'яча з місця, в русі, у стрибку. Обманні рухи. Перехоплення, підбір, блокування м'яча. Розташування та взаємодія гравців. Стійка, захват кулі. Кидки (стоячи, сидячи) з різною траєкторією. Кидки по кулям і до кошонету. Вибиття куль та кошонету. Стійка та переміщення. Різновиди передач і прийому м'яча. Кидки та подачі м'яча (кулаком, долонею). Нападаючий удар. Взаємодія гравців передньої і задньої ліній. Стійка та захват ручки битки. Кидки (плечовий, ліктьовий, комбінований) з кону, півкону по городах, розташованих на лицьовій лінії, в центрі та на задній лінії квадрата. Вибиття фігур.	Засвоїти і закріпити техніко-тактичні дії гравця у корфболі, петанку, фістболі, городках.
4	Тема 2. Методика навчання руховим діям.	Показ прийому гри. Пояснення та його апробація. Зміст і послідовність реалізації підготовчих, підвідних, основних, спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих і навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Розподіл та дозування навантажень. Аналіз, самоаналіз виконання рухової дії.	Визначити основні положення методики навчання техніки і тактики. Розробити модель навчання ігровому прийому.
4	Тема 3. Методика розвитку фізичних якостей	Зміст, послідовність використання загально-розвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор та естафет. Відповідність пропонованих засо-	Розкрити принципи методики розвитку фізичних якостей. Розробити та

		бів специфіці гри та контингенту учнів. Методи вдосконалення фізичних якостей. Регулювання навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій.	реалізувати комплекс засобів для розвитку певної фізичної якості.
14	Тема 4. Методика проведення занять нетрадиційними ігровими видами спорту	Розробка фрагмента плану-конспекта заняття. Ефективність вирішення його завдань. Зміст, послідовність підібраних засобів. Методи навчання та виховання. Дозування, розподіл й регулювання фізичних навантажень. Організація діяльності учнів. Управління колективом та педагогічна техніка вчителя. Аналіз й самоаналіз фрагменту заняття.	Підготувати і провести фрагмент заняття на матеріалі певної гри. Здійснити самоаналіз проведеного фрагменту заняття.
4	Тема 5. Методика проведення змагань з нетрадиційних ігрових видів спорту. Методика суддівства гри	Формування інформаційного простору та підготовка місця проведення змагань, необхідного інвентарю та обладнання. Підготовка суддів до обслуговування змагань. Ведення та оформлення документтації. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади.	Взяти участь в організації та проведенні змагань з корфболу, петанку, фістболу, городків.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 8.	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують

	перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН 9.	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН 15.	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН 18.	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН 24.	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.
ПРН 26.	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.
ПРН 27.	Знання організаційно-правових форм суб'єктів фізичної реабілітації та фізичної культури.
ПРН 28.	Знання передового зарубіжного досвіду з функціонування організацій з фізичної реабілітації.
ПРН 29.	Уміння використовувати алгоритм дій щодо створення організацій реабілітаційної та оздоровчої спрямованості різних форм власності.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Євтушенко В. Г. Городки: перші кроки: метод. реком. Харків : Соціальний прогрес, 2002. 29 с.
2. Круцевич Т. Ю., Безверхня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення : навч. посіб. Київ : Олімпійська література, 2010. 248 с.
3. Пасічник В. М., Мельник В. О. Рекреаційні ігри : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 106 с.
4. Неолімпійський спорт : навч. посіб. / Є. В. Імас, С. Ф. Матвеев, О. В. Борисова та ін. Київ : НУФВСУ, вид-во «Олімп. л-ра», 2015. 184 с.
5. Нетрадиційні види спорту : навч. посіб. / М. С. Солопчук, О. П. Шишкін, І. І. Стасюк, Д. М. Солопчук. Кам'янець–Подільський : Кам'янець–Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2006. 104 с.
6. Севрюк М. П., Ціпов'яз А. Т. Городковий спорт: від початківця до зрілого майстра : навч. посіб. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2006. 148 с.
7. Твердохліб Ж. О., Погребенник Л. І. Рухливі ігри для сучасної школи : метод. матеріали. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 62 с.
8. Фізична культура в школі : 5-11 класи : метод. посіб. / за заг. ред. С. М. Дятленка. Київ : Літера ЛТД, 2011. 367 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бенедиктова Л. Лікувальна фізкультура в школі. Київ : Вид. дім «Шкіл. світ» : Вид. Л. Галіцина, 2006. 128с.

2. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. 428 с.

3. Петрова І. О. Дозвілля в зарубіжних країнах : підручник. Київ : Кондор, 2005. 408с.

4. Сутула В. О., Власов Г. В., Булгаков О. І. Сучасні педагогічні технології в системі фізичного виховання школярів. Харків : 2013. 117 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) – усне опитування, вирішення завдань	10
Модуль 2 (теми 1-8) – усне опитування, вирішення завдань	60
Навчальний проєкт – виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль - тестування	20

РОЗДІЛ «ФУТБОЛ»

Рік підготовки, семестр: 3 РІК, V СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 2

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат педагогічних наук, доцент Наумчук В. І.

Контактна інформація: + 380973328330; v_i_n@tnpu.edu.ua

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання для СРС
<i>Модуль 1. Теоретичні основи методики навчання футболу</i>			
2	Тема 1. Футбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	Виникнення й становлення футболу, сучасні тенденції його розвитку. Характеристика футболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних ігрових прийомів. Використання педагогічних можливостей футболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Зміст варіативного модулю «Футбол» навчальної програми з фізичної культури для ЗНЗ та вимоги до його реалізації. Особливості проведення занять з різним контингентом людей.	Охарактеризувати гру у футбол, її специфічні особливості та роль у фізичному вихованні школярів. Розкрити зміст та особливості техніко-тактичних дій гравця у футболі.
2	Тема 2. Теоретичні основи методики навчання техніки і	Історія питання та сучасні методики навчання й виховання. Структура навчання техніко-тактичним діям і виховання фізичних якостей у футболі. Наступність й	Визначити організаційно-педагогічні умови навчання техніки і

	тактики футболу, виховання провідних фізичних якостей	взаємообумовленість у навчанні технічних ігрових прийомів. Зміст та послідовність реалізації засобів навчання й виховання. Методи фізичного виховання. Способи та умови виконання рухових дій. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз ігрових прийомів. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з оволодінням техніко-тактичними діями. Основи планування та реалізації навчального матеріалу. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій. Комплексний контроль на заняттях з футболу.	тактики футболу. З'ясувати особливості використання навчального матеріалу у різних формах занять з футболу.
2	Тема 3. Технологія підготовки і проведення основної частини уроку фізичної культури на матеріалі футболу	Планування проходження навчального матеріалу та його розподіл на уроках фізичної культури. Розробка фрагмента план-конспекта уроку фізичної культури. З'ясування педагогічних умов проведення заняття. Постановка завдань уроку. Розробка змісту основної частини заняття. Визначення загальнорозвивальних, підготовчих, підвідних, основних (змагальних), спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих і навчальних ігор, їх різноманітність та послідовність реалізації. Використання методів навчання й виховання. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Організаційно-методичне забезпечення. Аналіз та самоаналіз фрагменту уроку фізичної культури.	Розробити пакет фрагментів план-конспектів уроку фізичної культури на матеріалі футболу. Провести психолого-педагогічний аналіз фрагменту уроку.
2	Тема 4. Основні положення організації проведення змагань футболу. Методика суддівства	Завдання і принципи проведення змагань з футболу, етапи їх організації. Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка положення про змагання. Складання календаря ігор. Способи проведення змагань та оформлення їх результатів. Склад суддівської бригади, повноваження, обов'язки суддів. Методика суддівства. Особливості проведення змагань з різним контингентом учнів.	Розкрити алгоритм підготовки і проведення змагань з футболу для різного контингенту учнів. Провести аналіз техніко-тактичних дій команди та окремих гравців.
<i>Модуль 2. Практичний курс методики навчання футболу</i>			
2	Тема 1. Техніка переміщень польового гравця	Стійки гравця. Ходьба. Біг та його різновиди: звичайний, спиною вперед, хресним і приставним кроками. Стрибки поштовхом однієї, двома ногами. Зупинки стрибком та випадом. Повороти переступанням, стрибком і на опорній нозі.	Опанувати техніку переміщень польового гравця.
10	Тема 2. Техніка нападу польового гравця	Удари по м'ячу (нерухомому; що котиться; що летить; з напівльоту) ногою: з місця і розбігу: внутрішньою стороною стопи,	Засвоїти і закріпити техніку нападу польового гравця.

		внутрішньою частиною підйому, серединою підйому, зовнішньою частиною підйому, носком, п'ятою. Удари по м'ячу головою: з місця, в русі, у стрибку. Зупинки м'яча (що котиться, що летить) на місці, в русі, у стрибку: підошвою, внутрішньою стороною стопи, середньою частиною підйому, зовнішньою частиною стопи, стегном, грудьми. Ведення м'яча: підошвою, зовнішньою частиною підйому, серединою підйому, внутрішньою частиною підйому, носком, внутрішньою частиною стопи: по прямій, по колу, зі зміною напрямку і швидкості руху. Фінти на прохід, удар, зупинку. Укидання м'яча.	
2	Тема 3. Техніка захисту польового гравця	Відбір м'яча: поштовхом плеча в плече, ударом і зупинкою.	Засвоїти і закріпити техніку захисту польового гравця.
2	Тема 4. Техніка гри воротаря у захисті та нападі	Стійки і переміщення. Ловіння м'яча знизу, зверху, збоку: без падіння, з падінням. Відбивання м'яча однією і двома руками: долонею і кулаком. Переводи м'яча однією і двома руками: долонею та кулаком. Кидки м'яча однією і двома руками знизу, зверху і збоку.	Вивчити техніку гри воротаря у захисті та нападі.
4	Тема 5. Тактика нападу польового гравця	Індивідуальні тактичні дії: гравця без м'яча та з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії гравців при стандартних положеннях та в ігрових епізодах: у парах – комбінації „в стінку”, „схрещування”, „в один дотик”, трійках – комбінації „пропускання м'яча”, „в один дотик” та ін. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при швидкому і позиційному нападі.	Засвоїти і закріпити тактику нападу польового гравця.
4	Тема 6. Тактика захисту польового гравця	Індивідуальні тактичні дії: проти гравця без м'яча і з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох гравців під час страховки, переключення, колективного відбору м'яча, протидії „стінці”, „схрещуванню”, взаємодії трьох і більше гравців під час шиккування „стінки”, створення штучного положення „лоза грою”, при чисельній нерівності гравців. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при особистому, зонному і комбінованому захисті.	Засвоїти і закріпити тактику захисту польового гравця.
2	Тема 7. Тактика гри воротаря у захисті та нападі	Індивідуальні тактичні дії: вибір місця; дії на лінії воріт і на виходах. Групові та командні тактичні дії: взаємодії з партнерами у захисті та під час організації атак.	Вивчити тактику гри воротаря у захисті та нападі.

4	Тема 8. Методика навчання техніки гри	Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація. Зміст і послідовність реалізації загальнорозвивальних, підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, естафет, рухливих, навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрового прийому. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз виконання технічного елемента. Методичні вказівки до самостійної роботи з удосконалення ігрового прийому.	Визначити основні положення методики навчання техніки футболу. Розробити й реалізувати модель навчання технічному елементу.
4	Тема 9. Методика навчання тактики гри	Демонстрація тактичної дії, системи гри. Пояснення. Апробація тактичної дії, ігрової комбінації. Зміст підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.	Розкрити основні положення методики навчання тактики футболу. Розробити й реалізувати модель навчання тактичній дії.
4	Тема 10. Методика розвитку фізичних якостей	Зміст і послідовність використання загальнорозвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор, естафет. Відповідність засобів розвитку фізичним якостям, специфіці футболу, контингенту людей. Методи розвитку фізичних якостей. Регулювання фізичних навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій. Використання інвентарю, обладнання, тренажерів, інших пристроїв та конструкцій.	Визначити основні положення методики розвитку фізичних якостей. Розробити й реалізувати модель розвитку основних і спеціальних фізичних якостей у футболі.
10	Тема 11. Методика проведення основної частини уроку фізичної культури на матеріалі футболу	Розробка фрагмента плану-конспекта уроку. Ефективність розв'язання педагогічних завдань уроку. Планування і розподіл навчального матеріалу на уроці. Зміст та послідовність загальнорозвивальних, підготовчих, підвідних, основних, спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих і навчальних ігор. Методи навчання й виховання. Виявлення, усунення помилок. Дозування, регулювання фізичних навантажень. Організація діяльності учнів. Управління колективом. Педагогічна техніка. Аналіз та самоаналіз фрагменту уроку фізичної культури.	Підготувати і провести основну частину уроку фізичної культури на матеріалі футболу. Здійснити самоаналіз проведеного фрагменту уроку.
4	Тема 12. Методика проведення	Розробка положення про змагання, складання календаря ігор. Формування інформаційного простору: оголошення,	Взяти участь в організації і проведенні змагань з

змагань футболу. Методика суддівства	з	повідомлення, реклама. Матеріально-технічне забезпечення змагань: підготовка місця проведення, інвентарю, обладнання. Підготовка суддів до обслуговування змагань. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Оформлення звітної документації щодо проведення змагань.	футболу.
--------------------------------------	---	---	----------

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей) на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 8.	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН 9.	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН 15.	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН 18.	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН 24.	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.

ПРН 26.	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.
ПРН 27.	Знання організаційно-правових форм суб'єктів фізичної реабілітації та фізичної культури.
ПРН 28.	Знання передового зарубіжного досвіду з функціонування організацій з фізичної реабілітації.
ПРН 29.	Уміння використовувати алгоритм дій щодо створення організацій реабілітаційної та оздоровчої спрямованості різних форм власності.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вихров К. Л. Игры в тренировке футболистов. Киев : Здоров'я, 1983. 91 с.
2. Віхров К. Л. Футбол у школі : навч.-метод. посіб. Київ : КОМБІ ЛТД, 2004. 256 с.
3. Зеленцов А. М., Лобановский В. В. Моделирование тренировки в футболе. Киев : Здоров'я, 1995. 131 с.
4. Зінченко О. О., Васильчук А. Г. Уроки з футболу в школі : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2003. 213 с.
5. Костюкевич В. М. Футбол : навч. посіб. Вінниця : ВАТ Віноблдрукарня, 1997. 260 с.
6. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2017. 144 с.
7. Футбол. Навчальна програма для ДЮСШ, СДЮСШОР, ШВСМ / авт.-уклад. В. Г. Авраменко та ін. Київ, 2003. 105 с.
8. Соломонко В. В., Лисенчук Г. А., Соломонко О. В. Футбол : підручник. Київ : Олімпійська література, 1997. 286 с.
9. Шамардин В. Н., Савченко В. Г. Футбол : учеб. пособ. Днепропетровск : Пороги, 1997. 238 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Васьков Ю. В., Пашков І. М. Управління фізичним вихованням в загальноосвітньому навчальному закладі. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 192 с.
2. Книга вчителя фізичної культури / упоряд. С. І. Операйло, А. І. Ільченко, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 464 с.
3. Костюкевич В. М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки. Винница : Планер, 2006. 683 с.
4. Наумчук В. І. Система завдань для самостійної роботи студентів факультетів фізичного виховання зі спортивних ігор : навч. посіб. Тернопіль : ТНПУ, 2006. 100 с.
5. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения. Киев : Олимпийская литература, 2004. 808 с.

6. Полиевский С. А., Латышкевич О. А., Романов В. А. Технические средства обучения в спортивных играх. Киев : Здоров'я, 1986. 173 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) – усне опитування, вирішення завдань	10
Модуль 2 (теми 1-12) – усне опитування, вирішення завдань	60
Навчальний проект – виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль - тестування	20

РОЗДІЛ «ГАНДБОЛ»

Рік підготовки, семестр: 3 РІК, VI СЕМЕСТР

Кількість кредитів: 1,5

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат наук з фізичного виховання та спорту Оліяр М. Б.

Контактна інформація: + 380979216024; oliyar1111@ukr.net

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання для СРС
<i>Модуль 1. Теоретичні основи методики навчання гандболу</i>			
1	Тема 1. Гандбол у системі фізичного виховання дітей і дорослих	Виникнення, становлення та сучасний стан розвитку гандболу. Характеристика гандболу як ігрового виду спорту і засобу фізичного виховання. Класифікація техніки і тактики гри. Аналіз основних прийомів гри. Використання педагогічних можливостей гандболу у різних ланках системи фізичного виховання та спорту. Зміст варіативного модулю «Гандбол» навчальної програми з фізичної культури для ЗНЗ та вимоги до його реалізації. Структура навчання ігровим прийомам і виховання фізичних якостей. Наступність й взаємообумовленість у навчанні техніко-тактичних дій. Особливості проведення занять з різним контингентом людей.	Розкрити педагогічні умови використання гандболу у системі фізичного виховання і спорту.
2	Тема 2. Технологія підготовки і проведення фрагмента уроку фізичної культури на матеріалі гандболу	Планування проходження навчального матеріалу та його розподіл на уроках фізичної культури. Розробка фрагмента план-конспекта уроку фізичної культури. З'ясування педагогічних умов проведення заняття. Постановка завдань уроку. Розробка змісту підготовчої та основної частин уроку. Визначення загальнорозвивальних, підготовчих, підвідних, основних	Розробити пакет фрагментів план-конспектів уроку фізичної культури на матеріалі гандболу. Провести психолого-педагогічний аналіз

		(змагальних), спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих і навчальних ігор, їх різноманітність та послідовність реалізації. Використання методів навчання й виховання. Дозування навантажень, їх розподіл та регулювання. Організаційно-методичне забезпечення. Педагогічний аналіз та самоаналіз підготовчої та основної частин уроку фізичної культури.	частини уроку.
1	Тема 3. Основні положення організації проведення змагань гандболу. Методика суддівства	Завдання і принципи проведення змагань з гандболу, етапи їх організації. Підготовка місць проведення змагань, необхідного інвентарю й обладнання. Правила змагань. Розробка положення про змагання. Складання календаря ігор. Способи проведення змагань та оформлення їх результатів. Склад суддівської бригади, повноваження, обов'язки суддів. Методика суддівства. Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил гри. Особливості проведення змагань з різним контингентом учасників.	Визначити алгоритм професійних дій під час організації і проведенні змагань з гандболу, особливості їх проведення з різним контингентом людей.
<i>Модуль 2. Практичний курс методики навчання гандболу</i>			
1	Тема 1. Техніка переміщень польового гравця	Стійки гравця. Ходьба. Біг та його різновиди: звичайний, спиною вперед, хресним і приставним кроками. Стрибки поштовхом однієї та двома ногами. Зупинки.	Засвоїти техніку переміщень польового гравця.
3	Тема 2. Техніка нападу польового гравця	Ловіння м'яча (що летить та котиться, після відскоку його від підлоги) двома та однією рукою на місці, в русі, у стрибку. Передачі м'яча однією рукою зверху, збоку, знизу та двома руками з місця, з розбігу, з опорного положення, у стрибку. Веденням м'яча: одноударне й багатоударне. Кидки м'яча зігнутою і прямою рукою зверху, збоку, знизу з опорного положення: з місця і в русі, у стрибку й в падінні. Фінти на передачу, на обведення – однокроковий і двокроковий, на кидок.	Засвоїти і закріпити техніку нападу польового гравця.
1	Тема 3. Техніка захисту польового гравця	Вибивання м'яча. Перехоплення м'яча. Блокування м'яча і гравця.	Опанувати техніку захисту польового гравця.
1	Тема 4. Техніка гри воротаря у захисті та нападі	Стійки і переміщення. Ловіння м'яча. Затримка м'яча однією та двома руками і ногами, тулубом. Передачі м'яча однією та двома руками. Обманні рухи.	Вивчити техніку гри воротаря у захисті та нападі.
2	Тема 5. Тактика нападу польового гравця	Індивідуальні тактичні дії: гравця без м'яча та з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох і трьох гравців під час паралельних, схресних переміщеннях та „заслонів”, при чисельній нерівності	Засвоїти тактичні дії гравця в нападі.

		гравців. Командні тактичні дії: розміщення та функціональні обов'язки гравців при стрімкому і позиційному нападі.	
2	Тема 6. Тактика захисту польового гравця	Індивідуальні тактичні дії: проти гравця без м'яча і з м'ячем. Групові тактичні дії: взаємодії двох, трьох захисників під час страховки, переключення, проковзування, у груповому блокуванні м'яча, при чисельній нерівності. Командні тактичні дії: розміщення, функціональні обов'язки гравців при особистому, зонному, змішаному захисті.	Засвоїти тактичні дії гравця в захисті.
1	Тема 7. Тактика гри воротаря у захисті та нападі	Індивідуальні тактичні дії: вибір місця залежно від конкретної ситуації; обманні рухи. Групові та командні тактичні дії: взаємодії з партнерами у захисті та під час організації атак.	Вивчити тактичні дії гри воротаря у захисті та нападі.
2	Тема 8. Методика навчання техніки гри	Показ ігрового прийому. Пояснення. Апробація. Зміст і послідовність реалізації загально-розвивальних, підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, естафет, рухливих і навчальних ігор. Використання методів фізичного виховання. Способи та умови виконання ігрового прийому. Дозування навантажень. Запобігання, виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз ігрового прийому. Методичні вказівки до самостійної роботи.	Визначити основні положення методики навчання техніки гандболу. Розробити модель навчання тактичній дії.
1	Тема 9. Методика навчання тактики гри	Демонстрація тактичної дії. Пояснення. Апробація тактичної дії. Зміст підготовчих, підвідних, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих і навчальних ігор, послідовність їх реалізації. Використання методів фізичного виховання. Способи, умови виконання ігрової комбінації. Дозування навантажень. Запобігання і шляхи виправлення помилок. Аналіз та самоаналіз виконання тактичної дії.	Розкрити основні положення методики навчання тактики гандболу. Розробити модель навчання тактичній дії.
1	Тема 10. Методика розвитку фізичних якостей	Зміст, послідовність використання загально-розвивальних, підготовчих, спеціальних вправ, ігрових завдань, рухливих ігор та естафет. Відповідність засобів розвитку фізичним якостям, специфіці гандболу, контингенту учнів. Методи вдосконалення фізичних якостей. Регулювання фізичних навантажень. Взаємозв'язок розвитку фізичних якостей з удосконаленням техніко-тактичних дій.	Скласти комплекс засобів для розвитку фізичних якостей на заняттях з гандболу.
3	Тема 11. Методика проведення	Розробка фрагмента плану-конспекта уроку. Ефективність вирішення завдань уроку. Планування і розподіл навчального	Підготувати і провести фрагмент уроку фізичної

	фрагмента уроку фізичної культури на матеріалі гандболу	матеріалу. Зміст, послідовність загально розвивальних, підготовчих, підвідних, основних, спеціальних вправ, ігрових завдань, естафет, рухливих ігор. Методи навчання, виховання. Виявлення, усунення помилок. Організація діяльності вчителя та учнів. Дозування, розподіл навантажень. Управління колективом та педагогічна техніка. Аналіз та самоаналіз підготовчої й основної частин уроку фізичної культури.	культури на матеріалі гандболу. Здійснити самоаналіз проведеної частини уроку.
2	Тема 12. Методика проведення змагань гандболу. Методика суддівства	3 Розробка положення про змагання, складання календаря ігор. Формування інформаційного простору змагань: оголошення та реклама. Перевірка заявок команд, карточок учасників змагань. Матеріально-технічне забезпечення змагань: підготовка місця проведення змагань (стан майданчиків чи полів, їх розмітка, місця для суддів), необхідного інвентарю, обладнання, роздягалень для гравців і суддів, місць для глядачів та лікарського персоналу. Виконання функцій одного із членів суддівської бригади. Оформлення звітної документації щодо проведених змагань: звіт головного судді, таблиця результатів, календар ігор, заявки команд, афіша.	Взяти участь в організації і проведенні змагань з гандболу.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного

	напряму, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 8.	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини; пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН 9.	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН 15.	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН 18.	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН 24.	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.
ПРН 26.	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.
ПРН 27.	Знання організаційно-правових форм суб'єктів фізичної реабілітації та фізичної культури.
ПРН 28.	Знання передового зарубіжного досвіду з функціонування організацій з фізичної реабілітації.
ПРН 29.	Уміння використовувати алгоритм дій щодо створення організацій реабілітаційної та оздоровчої спрямованості різних форм власності.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Драчук А. І. Теорія і методика викладання гандболу : навч. посіб. Вінниця, 2011. 154 с.
2. Латышкевич Л. А. Гандбол : учеб. пособ. / под ред. Л. А.Латышкевича. Киев : Выща школа, 1988. 199 с.
3. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2017. 144 с.
4. Оліяр М. Б. Спортивні та рухливі ігри та методика їх навчання (модуль «Гандбол»): Методичні рекомендації для студентів факультету фізичного виховання. Тернопіль: Вектор, 2018. 80 с.
5. Цапенко В. О., Гусак О. Ю., Дядечко І. Є. Тактика гри в гандбол в запитаннях і пошук відповідей. Запоріжжя : ЗНУ, 2009. 116 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Булатова М. М. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях. Київ : Олімпійська література, 2009. 400 с.
2. Копелювич А. Український гандбол: перемоги, шляхи, проблеми // Олімпійська Арена. Київ, 2009. № 6. С. 42-47.

3. Миленський В. Українському гандболу 100 лет! Київ : Поліграфкнига, 2009. 160 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – усне опитування, вирішення завдань	10
Модуль 2 (теми 1-12) – усне опитування, вирішення завдань	65
Навчальний проект – виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль - тестування	15

РОЗДІЛ «ПРАКТИКУМ ЗІ СПОРТИВНИХ ІГОР»

Рік підготовки, семестр: 4 РІК, VII – VIII СЕМЕСТРИ

Кількість кредитів: 2

Дні занять:

Консультації:

Керівник курсу: кандидат педагогічних наук, доцент Наумчук В. І.

Контактна інформація: + 380973328330; v_i_n@tnpu.edu.ua

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Год.	Теми	Результати навчання	Завдання для СРС
<i>Модуль 1. Теоретико-методичні основи реалізації спортивних ігор у ЗОШ</i>			
2	Тема 1. Методика викладання спортивних ігор в ЗОШ	Провідні ідеї шкільної програми з фізичного виховання. Спрямованість, принципи і методи навчання спортивним іграм у загальноосвітніх школах. Зміст і методика навчання спортивним іграм на уроках фізичної культури. Організація навчального процесу на уроках фізичної культури. Контроль за засвоєнням школярами знань, умінь, навичок зі спортивних ігор та їх оцінка.	Визначити основні положення методики навчання спортивним іграм. Розкрити особливості занять спортивними іграми з різним контингентом учнів.
2	Тема 2. Планування проходження навчального матеріалу зі спортивних ігор на уроках фізичної культури в ЗОШ	Місце навчальної практики як виду занять у професійному становленні майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Методика підготовки студентів до навчальної практики, що реалізується на матеріалі спортивних ігор. Планування проходження навчального матеріалу зі спортивних ігор на уроках фізичної культури та його розподіл.	Скласти орієнтовний графік проходження навчального матеріалу з певної спортивної гри.
2	Тема 3. Технологія підготовки і проведення предметного	Визначення педагогічних умов проведення уроку. Формулювання оздоровчих, навчальних і виховних завдань заняття. Розробка змісту уроку фізичної культури. Дозування фізичних навантажень, їх	Розробити пакет план-конспектів предметного ігрового уроку фізичної культури.

	ігрового і комплексного уроку фізичної культури	розподіл та регулювання. Організаційно-методичне забезпечення заняття. Використання допоміжних засобів, тренажерів, нестандартного обладнання. Визначення домашніх завдань, змісту самостійної роботи зі спортивних ігор для учнів з різною технічною та фізичною підготовленістю.	Провести психолого-педагогічний аналіз уроку.
<i>Модуль 2. Практика навчання спортивним іграм у ЗОШ</i>			
8	Тема 1. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі баскетболу	Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у баскетбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.	Підготувати і провести урок фізичної культури на матеріалі баскетболу. Здійснити самоаналіз проведеного уроку.
8	Тема 2. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі волейболу	Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у волейбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.	Підготувати і провести урок фізичної культури на матеріалі волейболу. Здійснити самоаналіз проведеного уроку.
8	Тема 3. Підготовка і проведення предметного та комплексного уроку фізичної культури на матеріалі футболу	Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя. Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у футбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.	Підготувати і провести урок фізичної культури на матеріалі футболу. Здійснити самоаналіз проведеного уроку.
8	Тема 4. Підготовка і проведення предметного та	Планування і розподіл навчального матеріалу. Організація діяльності вчителя та учнів. Керівництво та управління колективом. Педагогічна техніка вчителя.	Підготувати і провести урок фізичної культури на матеріалі

	комплексного уроку фізичної культури на матеріалі гандболу	Методика навчання ігровим прийомам. Педагогічний контроль. Методика виправлення помилок. Методика розвитку фізичних якостей. Використання рухливих ігор та естафет. Розподіл і регулювання фізичних навантажень. Аналіз, самоаналіз, самооцінка проведеного уроку. Суддівство гри у гандбол. Удосконалення техніко-тактичних дій у навчальних іграх.	гандболу. Здійснити самоаналіз проведеного уроку.
4	Тема 5. Методика суддівства спортивних ігор	Аналіз техніко-тактичних дій гравців у контексті правил змагань. Моделювання ігрових ситуацій та їх аналіз. Суддівство ігрових вправ; двосторонньої гри у парі з лідируючим суддею; двосторонньої гри із зупинками для з'ясування і оцінки ситуації, що склалася; змагань зі спортивних ігор за скороченим часом.	Обслуговувати змагання з ігрових видів спорту в якості організатора, судді.
4	Тема 6. Удосконалення техніки і тактики спортивних ігор	Удосконалення прийомів гри в баскетбол, волейбол, футбол, гандбол у процесі індивідуальної та колективної роботи.	Взяти безпосередню участь у змаганнях з ігрових видів спорту

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03.	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04.	Здатність працювати в команді.
ЗК 05.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 08.	Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 11.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СК 15.	Здатність формувати в учнів предметні компетентності з фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних основ і технологій розвитку рухових умінь і навичок та фізичних якостей, санітарно-гігієнічних основ діяльності у сфері фізичної культури.
СК 16.	Здатність до аналізу, систематизації та оцінки педагогічного досвіду, здатність до розробки методики та технологій для розвитку рухових умінь і навичок та фізичних (рухових) якостей на основі розуміння і застосування положень фізіології, морфології, біохімії, біомеханіки.
СК 17.	Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.
СК 18.	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах середньої та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.
СК 19.	Здатність самостійно проводити заняття з в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.
СК 20.	Здатність оцінювати фізичні здібності і функціональний стан учнів, адекватно вибирати засоби і методи рухової діяльності для корекції стану учнів з урахуванням їх індивідуальних особливостей.
ПРН 8.	Знання клініко-фізіологічної дії фізичних вправ на організм людини;

	пояснює значення основних понять та визначень, що характеризують перебіг фізіологічних процесів в організмі людини.
ПРН 9.	Прогнозування змін функціональних процесів при емоційних та фізичних навантаженнях; опис біохімічних механізмів енергетичного та пластичного м'язового скорочення.
ПРН 15.	Знання про основні засоби, форми та методи, рухові режими, періоди та етапи фізичної реабілітації.
ПРН 18.	Знання технології оцінювання рівня рухової активності людини.
ПРН 24.	Оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.
ПРН 25.	Володіння методикою надання долікарської допомоги під час раптових серцево-судинних захворювань, під час травм опорно-рухового апарату, під час кровотечі тощо.
ПРН 26.	Уміння підбирати, демонструвати виконання фізичних вправ, проводити процедуру лікувальної фізкультури, вивчати та оцінювати її вплив.
ПРН 27.	Знання організаційно-правових форм суб'єктів фізичної реабілітації та фізичної культури.
ПРН 28.	Знання передового зарубіжного досвіду з функціонування організацій з фізичної реабілітації.
ПРН 29.	Уміння використовувати алгоритм дій щодо створення організацій реабілітаційної та оздоровчої спрямованості різних форм власності.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Васьков Ю. В., Пашков І. М. Управління фізичним вихованням в загальноосвітньому навчальному закладі. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 192 с.
2. Галадюк М. А., Дуб І. М., Драчук А. І. Баскетбол, методика навчання, правила змагань і організація суддівства : навч. посіб. Вінниця, 2001. 192 с.
3. Книга вчителя фізичної культури / упоряд. С. І. Операйло, А. І. Ільченко, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2005. 464 с.
4. Костюкевич В. М. Футбол : навч. посіб. Вінниця : ВАТ Віноблдрукарня, 1997. 260 с.
5. Наумчук В. І. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в процесі самостійної роботи зі спортивних ігор : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2010. 160 с.
6. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Астон, 2017. 144 с.
7. Рухливі та спортивні ігри в школі / Демчишин А. П., Артюх З. М., Демчишин В. А., Фалес І. Г. Київ : Освіта, 1992. 175 с.
8. Соломонко В. В., Лисенчук Г. А., Соломонко О. В. Футбол : підручник. Київ : Олімпійська література, 1997. 286 с.
9. Спортивні ігри : навч.-метод. посіб./ Войнов В. М., Федотов О. Є., Головатий В. М., Зганяйко Г. В. Черкаси. 1998. 86 с.

10. Спортивные игры и методика преподавания : учебник / под ред. Ю. И. Портных. Москва : Физкультура и спорт, 1986. 320 с.
11. Стецюк Л. І. Ефективний урок : структура, самоаналіз, аналіз : метод. посіб. Вінниця : ММК. 2014. 74 с.
12. Теория и методика физического воспитания : учебник / под ред. Т. Ю. Круцевич. Т.1. Киев : Олимпийская литература, 2003. 424 с.
13. Теория и методика физического воспитания : учебник / под ред. Т. Ю. Круцевич. Т.2. Киев : Олимпийская литература, 2003. 392 с.
14. Шамардин В. Н., Савченко В. Г. Футбол : учеб. пособ. Днепропетровск : Пороги, 1997. 238 с.
15. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підручник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. Ч. 1. 272 с.
16. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підручник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2002. Ч. 2. 248 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз уроку / упоряд. Н. Мурашко. Київ : Шкільний світ, 2008. 128 с.
2. Арєф'єв В. Г., Єдинак Г. А. Фізична культура в школі : навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2001. 384 с.
3. Бубка С. Н. Розвиток рухових здібностей людини. Донецьк : АПЕКС, 2002. 302 с.
4. Васьков Ю. В. Наукові основи сучасного аналізу уроку : теорія, технологія, досвід. Харків : Вид-во «Ранок», 2008. 192 с.
5. Зінченко О. О., Васильчук А. Г. Уроки з футболу в школі : навч. посіб. Київ : КНТЕУ, 2003. 213 с.
6. Москаленко Н. В. Фізичне виховання молодших школярів. Дніпропетровськ : «Інновація», 2007. 252с
7. Полиевский С. А., Латышкевич О. А., Романов В. А. Технические средства обучения в спортивных играх. Киев : Здоров'я, 1986. 173 с.
8. Худолій О. М. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання : навч. посіб. Харків : «ОВС», 2008. 406 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин

(наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – усне опитування, вирішення завдань	10
Модуль 2 (теми 1-6) – усне опитування, вирішення завдань	50
Навчальний проект – виконання ІНДЗ	10
Підсумковий контроль – комплексний екзамен	30